

Стаття надійшла до редакції 09.05.2024 р.

Перевірено на плагіат 11.05.2024 р.

унікальність – 92.73%

<https://doi.org/10.17721/StudLing2024.24.138-148>

УДК 811.161.2'243

ВІДЕОКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: ЛІНГВОДИДАКТИЧНА СТРАТЕГІЯ МОДЕЛЮВАННЯ

Оксана Василівна Якименко-Ломон, iakimenkooksana@gmail.com

канд. філол. наук, асист.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

У статті теоретично обґрунтовано лінгводидактичну стратегію відеокурсу «Україна: історія та сучасність», розробленого на кафедрі української філології для іноземних громадян Навчально-наукового інституту філології. Окреслено можливості його застосування для формування іншомовної комунікативної компетентності студентів.

Подано визначення відеоматеріалів та їх класифікацію для вивчення іноземної мови. Встановлено критерії відбору навчального відеоматеріалу: мовне наповнення, зміст та якість. Розглянуто навчальний потенціал автентичних відеоматеріалів як ефективного сучасного засобу в освоєнні іноземної мови. Зазначено, що вони підвищують мотивацію студентів, здійснюють емоційний та інтелектуальний вплив, надають унікальну можливість вивчати іноземну мову і культуру, етнопсихологічні особливості народу. Наголошено, що використання відео полегшує процес аудіювання, сприяє формуванню не лише зорової, а й мовної наочності через закріплення певних зразків-еталонів. Описано прийоми роботи з відеоматеріалом на занятті з іноземної мови.

Охарактеризовано авторський відеокурс для іноземних студентів. Зазначено, що тематично й стилістично розмаїті матеріали (короткі відеосюжети та мультиплікаційні фільми, повнометражні анімаційний та художні фільми) спрямовані на розвиток аудитивних і загалом комунікативних навичок студентів, розширення лексичного запасу й ознайомлення з історією та культурою України. Змодельовано етапи опрацювання відеоматеріалу (допереглядовий – для усунення смислових і мовних труднощів, переглядовий – для перевірки розуміння, активізації почутого мовленнєвого матеріалу, післяпереглядовий – для розвитку вмінь усного

мовлення), запропоновано різноманітні типи завдань до них. Подано ілюстративну практичну розробку комплексу вправ на матеріалі відеосюжету 24 каналу «Віктор Глушков».

Ключові слова: українська мова як іноземна, автентичні відеоматеріали, іношомовна комунікативна компетентність, система завдань

VIDEO COURSE IN UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE: LINGUODIDACTIC MODELLING STRATEGY

Oksana Vasylivna Iakymenko-Laumont, iakimenkooksana@gmail.com

Ph.D. in Philology

Taras Shevchenko National University of Kyiv

The article theoretically substantiates the linguistic and didactic strategy of the video course "Ukraine: History and Modernity," developed at the Department of Ukrainian Philology for Foreign Citizens. It outlines the potential of this course in enhancing students' foreign language communicative competence. Definitions and classifications of video materials for language learning are provided, along with criteria for selecting educational video content based on language content, quality, and relevance.

The educational potential of authentic video materials is discussed, highlighting their effectiveness as a modern tool for foreign language teaching. Such materials are noted to boost student motivation, have emotional and intellectual impacts, and offer unique opportunities to learn both the language and culture, including the ethnopsychological characteristics of the people. The use of videos is emphasized for facilitating listening skills and promoting both visual and linguistic clarity through the reinforcement of standard language patterns. Various methods for incorporating video materials into foreign language classes are described.

The article also details the author's video course for foreign students, which includes thematically and stylistically diverse materials such as short videos, animated films, and full-length feature films. These materials aim to develop students' listening and general communication skills, expand their vocabulary, and acquaint them with the history and culture of Ukraine. The stages of video material processing are modeled: pre-viewing to address semantic and linguistic challenges, viewing to check understanding and activate spoken language skills, and post-viewing to develop oral communication skills. Various types of tasks are proposed. An illustrative practical exercise set based on Channel 24's "Viktor Glushkov" video is presented.

Keywords: *Ukrainian as a foreign language, authentic video materials, foreign language communicative competence, task system*

Створення навчально-методичних комплексів для вивчення іноземними студентами української мови – одне з нагальних завдань вітчизняної лінгводидактики. Організація навчального процесу може бути поліпшена завдяки застосуванню відеоматеріалів. Використання аудіовізуальних засобів суттєво збільшує ефективність навчання: формує у студентів зорову й мовну наочність, полегшує процес аудіювання, суттєво покращує словниковий запас, ознайомлює з культурологічними й лінгвокраїнознавчими фактами та явищами.

Методиці роботи з відеоматеріалами на заняттях з іноземної мови приділяли увагу такі науковці, як Н. Волкова, Г. Волкотруб, В. Захарова, Т. Леонтєва, Н. Мостепан, Г. Подосіннікова, Дж. Скрівенер, Дж. Хармер, Т. Яхнюк та ін. Незважаючи на наявність великої кількості відеокурсів з іноземних мов, методика роботи з українським автентичним відеоматеріалом ще недостатньо розроблена. Саме тому відеокурс, призначений для роботи з іноземними студентами, є, безперечно, актуальним.

Мета статті – обґрунтувати лінгводидактичну стратегію відеокурсу з української мови як іноземної. Основні завдання: проаналізувати навчальний потенціал відеоматеріалів; визначити основні етапи і прийоми роботи з ними; обґрунтувати доцільність використання відеосюжетів, анімаційних і художніх фільмів у формуванні іншомовної комунікативної компетентності студентів; подати ілюстративну практичну розробку відповідного комплексу вправ.

Відеоматеріалом називаємо аудіовізуальний матеріал, який демонструється з навчальною метою: відеофрагмент, художній фільм, мультиплікаційний фільм, телепрограма, записи новин тощо.

Т. Рябуха й Н. Гостищева класифікують відеоматеріали для вивчення іноземної мови на чотири види:

- спеціально розроблені навчальні відеоматеріали, що входять до комплексу сучасних навчально-методичних комплексів (НМК). Їхньою основною перевагою визначено зрозумілість і орієнтованість на студентів з відповідним рівнем володіння мовою;
- художні фільми, комедійні шоу, документальні фільми про живу природу, навчальні програми;
- програми, записані безпосередньо з ефіру телевізійних каналів: новини, документальні фільми або науково-пізнавальні програми. Їхньою перевагою є можливість досить легко записати цікавий матеріал для студентів будь-якого рівня;

– відеофільми, зняті самостійно студентами й викладачем. На думку дослідників, зйомка відео з навчальною метою може перетворитися на захоплюючий процес не лише для студентів, а й для викладача: «виконуючи функції оператора або граючи роль у фільмі, студенти зазвичай добиваються високих результатів в вивченні іноземної мови» [Рябуха 2014, с. 11].

При відборі навчального відеоматеріалу варто враховувати такі чинники: мовне наповнення, зміст і якість. Студенти вивчають іноземну мову в контексті, відповідно до ситуацій реального життя. Відібраний для активізації матеріал має бути не адаптованим, насиченим лексичними одиницями, загальноприйнятими виразами та ідіомами.¹ Якість зображення та вимова повинні бути належними, дійові особи мають говорити природно, але досить повільно й чітко. Сюжет фільму має викликати захоплення у студентів, мотивувати їх до опанування багатой соціокультурної інформації.

Особливо ефективними сучасними засобами у навчанні іноземної мови є автентичні відеоматеріали (АВМ). Вони підвищують мотивацію: якщо студент-іноземець сприймає матеріал, призначений для носіїв мови, він отримує міцний позитивний мотив-стимул. АВМ здійснюють емоційний та інтелектуальний вплив: містять нову цікаву інформацію та сприяють розширенню світогляду. Т. Рябуха й Н. Гостищева зазначають: «Візуальна інформація (мова тіла, жести, одяг), представлена у відеофільмі, допомагає студентам зрозуміти мову і ситуації краще, ніж якщо використовується тільки аудіоматеріал. Паралінгвістична мова дає студентам можливість бачити більше, ніж воничують, і інтерпретувати текст ширше» [Рябуха 2014, с. 11]. На думку Г. Подосіннікової, використання автентичних відеофільмів надає унікальну можливість вивчати іноземну мову і культуру: «ознайомлює з культурологічними і лінгвокраїнознавчими фактами та явищами, які яскраво і достовірно характеризують країну функціонування мови, що вивчається, з етнопсихологічними характеристиками конкретного народу, а також для осмислення можливої міжкультурної інтерференції з боку слухачів, толерантного та поважливого ставлення до наявності різних культурних моделей, а отже, і сформованих на їх основі уявлень, норм життя, вірувань тощо» [Подосіннікова 2022, с. 37].

Т. Яхнюк, розглядаючи навчальний потенціал відеоматеріалів, зазначає: «Використання відео формує не тільки зорову, але й мовну наочність. Реалізація останньої стимулює виникнення та закріплення в свідомості

¹ Є прийнятним, коли герої відео говорять з характерним для певної місцевості акцентом.

студентів певних зразків-еталонів. Мова в художніх відеофільмах, функціонуючи в певних екстралінгвістичних умовах, організується у відповідні мовленнєві жанри та мовленнєві форми. Кіно зорово показує, як функціонують мовленнєві жанри та форми, що значно полегшує процес аудіювання, в той же час пропонуючи основу для висловлювання. Саме такий функціональний підхід і є оптимальним у процесі навчання експресивного мовлення» [Яхнюк 2002, с. 7].

Методика опрацювання відеоматеріалу на занятті з іноземної мови дає можливість використовувати наступні прийоми:

– Subtitles off – перегляд відео без субтитрів. Читання субтитрів часто відволікає від перегляду відео та сприйняття інформації. Тому рекомендовано вимикати субтитри й розвивати у студентів навички слухання.

– Silent video – перегляд відео без звуку. Студенти обговорюють побачене іноземною мовою, висловлюють припущення, про що спілкуються дійові особи, які фрази вони використовують. Після цього переглядають відео зі звуком.

– No picture – прослуховування аудіосупроводу до відео. Студенти слухають відеоматеріал без зображення, намагаючись встановити місце та перебіг подій, уявити зовнішність головних героїв та їхні дії. Студенти діляться своїми припущеннями. Далі відбувається перегляд з відеорядом.

– Stop and guess – режим «стоп-кадр». Під час перегляду відео ставиться на паузу. Студенти висловлюють здогадки щодо подальшого перебігу подій.

– Describe and write – розподіл студентів на дві команди. Перша команда переглядає відео й описує все, що відбувається на екрані. Завдання другої – відтворити інформацію в письмовому вигляді. За необхідності учасники другої команди ставлять додаткові уточнюючі запитання [Рябуха 2014, с. 12], [Захарова 2015, с. 83].

У цій статті представляємо авторський відеокурс «Україна: історія та сучасність» і можливості його застосування для формування іншомовної комунікативної компетентності студентів. Відеокурс розроблено на кафедрі української філології для іноземних громадян і адресовано іноземним студентам, які володіють українською мовою на рівні B2 (незалежний користувач) – C1 (досвідчений користувач). Завдання відеокурсу – розвинути аудитивні і загалом комунікативні навички студентів, розширити лексичний запас та ознайомити з історією та культурою України.

Відеокурс ґрунтується на:

– серії коротких відеосюжетів 24 каналу «Українці, які вразили своїми досягненнями весь світ»;

– анімаційному мультсеріалі «Пригоди Котигорошка та його друзів»;

– анімаційному фільмі «Мавка»;

– художніх фільмах «Іван Сила», «Захар Беркут».

Відеосюжети ознайомлюють іноземних студентів із давньою і сучасною Україною (у першій і другій частинах відеокурсу розповідається про національні символи, місця туризму і відпочинку, а також про деяких відомих українців). Під час роботи з відеосюжетами увагу зосереджено на вивченні груп лексики різної тематики і сталих словосполучень. Розроблено вправи для активізації і збагачення словникового запасу. Для студентів, яким з першого разу важко сприймати з голосу текст українською мовою, рекомендовано повторний перегляд відео з опорою на текст (покликання розміщено у ключах до вправ), використання субтитрів (які створюються за допомогою відповідних програм), або перегляд відео на YouTube зі сповільненою швидкістю.

«Пригоди Котигорошка» – це веселі мультиплікаційні фільми тривалістю 13 хвилин кожен, в основі яких лежать народні казки й міфи. 3-хвилинні відеосюжети та 13-хвилинні мультфільми надають достатньо матеріалу для проведення повноцінного заняття: невеликий обсяг дозволяє повторно переглянути і обговорити побачене, повторити матеріал.

Повнометражні анімаційний та художні фільми, на базі яких створено матеріали для відеокурсу, розповідають про актуальні в усі часи проблеми як для України, так і для людства в цілому: захист рідної землі від загарбників, кохання і зраду, чесність і заздрощі, необхідність захисту природи тощо. Герої фільмів, знані й популярні історичні постаті та фольклорні персонажі, опинившись у кризових ситуаціях, успішно долають виклики. Фільми поділено на частини тривалістю 20-25 хвилин. Для студентів, яким з першого разу важко сприймати з голосу текст українською мовою, ці частини додатково можуть бути поділені на менші (по 12 хвилин) для більш успішного опрацювання. Кожна частина містить три блоки: завдання перед переглядом відео, обговорення побаченого та вправи після перегляду. Перед переглядом фільму рекомендовано ознайомитися зі словником, який містить ключові слова і вирази. Це полегшить сприйняття тексту стрічки з голосу. У фільмах наявні розмовні форми, діалектні та сленгові одиниці, які також подано у словнику (до кожного фільму укладено словник). Окремі вправи розроблено для вивчення фразеології української мови.

Загалом у процедурі опрацювання відеоматеріалу виділяємо три етапи:

– Pre-viewing stage – допереглядовий. Передбачено усунення смислових та мовних труднощів. На основі ключових слів формуються передумови для роботи з відео. На цьому етапі студентам запропоновано такі завдання, як: прочитати коментар до слів, ужитих у відео; пояснити значення або знайти правильне визначення слів; прочитати фрази і підкреслити нові та незрозумілі, щоб під час перегляду фільму спробувати визначити їхнє значення, тощо.

– While-viewing stage – переглядовий. Перевіряється розуміння відеоматеріалу (передбачено досягнення повного розуміння матеріалу для мікросюжетів і мультфільмів та часткового – для фільмів і серіалів). Виконання завдань, спрямованих на активізацію мовного та мовленнєвого матеріалу на основі побаченого. На даному етапі заплановано виконання таких завдань: визначення тверджень, які відповідають чи не відповідають змісту переглянутого; вибір правильного варіанта зі слів, поданих у дужках (для коротких відеосюжетів); переказ-обговорення змісту побаченого, визначення зайвого за смислом слова в рядку, з'ясування значення наведених фразеологізмів, закінчення речення відповідним фразеологізмом, добір синоніма до підкресленого слова; встановлення, якому з героїв належить репліка (для фільмів і мультфільмів).

– Post-viewing stage – післяпереглядовий. Спрямований на розвиток умінь усного мовлення та рефлексії. На цьому етапі студентам запропоновано такі завдання: обговорення проблемних ситуацій, участь у дискусії щодо змісту відео [Якименко-Ломон 2020, с. 4].

Проілюструємо застосування запропонованої стратегії роботи з відеоматеріалами комплексом вправ, розроблених на основі короткого відеосюжету 24 каналу «Українці, які вразили своїми досягненнями весь світ. Віктор Глушков». Систему завдань було апробовано на заняттях зі студентами-іноземцями 3 курсу бакалаврату та 2 курсу магістратури ННІФ.

Допереглядовий етап. Для коротких відеосюжетів на цьому етапі заплановано вступне обговорення, яке покликане підготувати до сприйняття змісту цих сюжетів. Передбачено усунення лексичних та лінгвосоціокультурних труднощів за допомогою певних завдань. Наприклад:

Завдання 1. Дайте відповіді на запитання.

1. З якими постатями ви асоціюєте розвиток комп'ютерних технологій?
2. Що вивчає кібернетика? Хто такі кібернетики?
3. Які сучасні назви отримали професії, пов'язані з кібернетикою? Чи популярна професія програміста у вашій країні?

Завдання 2. Знайдіть правильне визначення для слів, поданих зліва.

1) зводити	а) діями над числами відшукувати, знаходити, встановлювати що-небудь
2) обробляти	б) збільшувати швидкість чогось, прискорювати
3) розробляти	в) визначати розмір, кількість чогось
4) обраховувати	г) робити кращим
5) розраховувати	ґ) збирати дані в один документ і підбивати підсумки
6) обчислювати	д) збільшуватися в розмірах, об'ємі, кількості
7) удосконалювати	е) затримувати хід процесу, розвиток чогось
8) сповільнювати	є) опрацьовувати, піддавати щось ретельному розгляду
9) пришвидшувати	ж) працюючи над чим-небудь, розвивати, вдосконалювати його
10) зростати	з) робити технічне або фізичне обчислення.

Завдання 3. Утворіть словосполучення з поданих слів. Складіть речення з отриманими словосполученнями і запишіть їх.

Модель: *технічний* + *розробка* → *технічна розробка*

розрахунок + *траєкторія руху* → *розрахунок траєкторії руху (Р.в.)*

1) <i>технічний</i>	+	<i>розробка</i>
2) <i>програмний</i>	+	<i>забезпечення</i>
3) <i>комп'ютерний</i>	+	<i>новації</i>
4) <i>інженерний</i>	+	<i>розрахунки</i>
5) <i>операційний</i>	+	<i>пам'ять</i>
6) <i>обчислювальний</i>	+	<i>техніка</i>
7) <i>удосконалений</i>	+	<i>модель</i>
8) <i>розрахунок</i>	+	<i>траєкторія руху</i>
9) <i>швидкість</i>	+	<i>обрахунок</i>
10) <i>зведення</i>	+	<i>дані.</i>

Переглядовий етап. Спрямований на розвиток аудитивних та загалом комунікативних навичок. Студенти переглядають відео. Перевіряється детальне розуміння змісту відеосюжету. Приклади завдань цього етапу:

Завдання 4. Позначте твердження як «П» (правильні) або «Н» (неправильні). Якщо інформації немає, то позначте «?» (невідомо).

1. Віктор Глушков – основоположник української ІТ-галузі.
2. Глушков довго навчався в університеті.
3. У 22 роки він першим у світі вирішив п'яту проблему Гілберта.
4. Учений захистив докторську дисертацію.
5. Глушков працював у Харкові.

6. У середині 70-х рр. він створить комп'ютер «МИР».

7. Завдяки «МИР-1» було отримано комп'ютерну систему повітряної оборони.

8. Глушков розробив комп'ютерну систему управління підприємствами.

9. Учений передбачив появу електронних грошей.

10. Віктор Глушков – лауреат численних премій.

Завдання 5. Прослухайте уривок (8:58 – 9:48). Виберіть правильний варіант.

1. ЕОМ «Промінь» була призначена для

- а) математичних обчислень
- б) кібернетичних рахунків
- в) інженерних розрахунків

2. Середня швидкість обчислень ЕОМ «Промінь» становила (за хвилину)

- а) тисячу операцій множення
- б) тисячу операцій додавання
- в) сто операцій ділення

3. «МИР» – це

- а) комп'ютер
- б) мала машина
- в) калькулятор

4. 4 кілобайти становила

- а) швидкість обчислення
- б) операційна пам'ять
- в) зведення даних

5. У середині 1960-х рр. «МИР»

- а) пішов на той світ
- б) з'явився на світ
- в) перевернув світ

Завдання 6. Виберіть зі слів у дужках ті, які підходять за змістом. Висловіть ваші думки щодо прочитаного.

1. Потрібно було негайно створити (програмне забезпечення, операційну пам'ять, обчислювальну техніку) для підводних човнів, (обчислення, розрахунку, обчислення) траєкторії руху ракет та ворожих літаків.

2. За два роки вийде удосконалена модель «МИР-2» з дисплеєм, що (відображав, передавав, виводив) на екрані проміжні і кінцеві результати (обчислень, розрахунків, обчислень).

3. І вже незабаром країну (накриє, закриє, перекриє) справжній (ріст, бум, попит) на комп'ютерні системи (автоматизму, автоматизації).

4. На кожне підприємство поставити комп'ютери та об'єднати їх так, щоб усі дані (оброблялись, зводились, обраховувались) в один центр і там (оброблялись, розраховувались, обраховувались).

5. Якби все вдалося, ми б могли мати перший (зразок, приклад, прообраз) інтернету.

Завдання 7. Прослухайте уривок (11:45 – 12:17). Напишіть, які ідеї Глушкова залишилися нереалізованими.

Після переглядовий етап. Спрямований на розвиток навичок говоріння. Пропонує студентам висловитися з приводу переглянутого, взяти участь у дискусії, активно застосовуючи опрацьований лексичний матеріал. Приклади завдань:

Завдання 8. Візьміть участь в обговоренні.

1. Чому Віктор Глушков був унікальною постаттю в історії української науки?

2. Як під керівництвом Глушкова було створено і вдосконалено комп'ютер?

3. У які галузі науки і техніки було запроваджено розробки Глушкова?

4. Чому тодішні очільники країни відмовилися впроваджувати об'єднану комп'ютеризовану систему управління? Чого вони боялися?

5. Розвиток яких технологій майбутнього передбачив Глушков?

6. Як ви вважаєте, які комп'ютерні технології будуть активно розвиватися у XXI ст.?

Таким чином, 4-хвилинний, насичений інформацією відеосюжет надає достатньо матеріалу для проведення повноцінного активного заняття. Розроблений відеокурс забезпечує навчання таких видів мовленнєвої діяльності, як аудіювання і говоріння. Опрацьовуючи матеріал, студенти не лише швидко й ефективно покращують словниковий запас, а й значно збагачують знання про Україну та її видатних діячів. Використання цікавого автентичного художнього відеоматеріалу дозволяє реалізувати принципи навчання – активність, свідомість, послідовність і наочність, та формувати іншомовну комунікативну компетентність студентів мовних спеціальностей.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці методики використання відеокурсу з української мови як іноземної, у створенні практичних завдань до автентичних художніх фільмів та в експериментальній перевірці стратегії роботи з відеоматеріалами.

Література:

1. Захарова О. В. Особливості використання відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України 2* (Київ, 2015): 81-88.
2. Подосіннікова Г. І., Кривошия К. С. Технологія інтерактивного навчання «кіноклуб» у підготовці майбутніх учителів англійської мови. *Іноземні мови 2* (2022): 32-46.
3. Рябуха Т. В., Гостищева Н. О. Використання відеоматеріалів у навчанні іноземної мови. *Найновите научні постиження: матеріали за X міжнародна научна практична конференція. Филологічні науки 20* (2014): 10-13.
4. Якименко-Ломон О. В. Україна: історія та сьогодення. Відеокурс (Київ: Фенікс, 2020), 90 с.
5. Яхнюк Т. О. Використання фрагментів художніх відеофільмів для навчання студентів мовних спеціальностей соціокультурної англійської лексики: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 (Київ, 2002), 20 с.

References:

1. Zakharova O. V. Osoblyvosti vykorystannya videomaterialiv na zanyattyakh z inozemnoyi movy u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh [Peculiarities of using video materials in foreign language classes in higher education institutions] *Naukovyy visnyk natsional'noho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrayiny 2* [Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine 2] (Kyiv, 2015): 81-88 (In Ukr.).
2. Podosinnikova H. I., Kryvoshiya K. S. Tekhnolohiya interaktyvnoho navchannya «kinoklub» u pidhotovtsi maybutnikh uchyteliv anhliys'koyi movy. [Interactive learning technology ‘film club’ in the training of future English teachers] *Inozemni movy 2* [Foreign languages 2] (2022): 32-46 (In Ukr.).
3. Ryabukha T. V., Hostyshcheva N. O. Vykorystannya videomaterialiv u navchanni inozemnoyi movy. [Using video materials in foreign language teaching] *Naynovyte nauchny postyzhennya: materyaly za X mezhdunarodna nauchna praktychna konferentsyya. Fylohohychny nauky 20* [Philological sciences 20] (2014): 10-13 (In Ukr.).
4. Yakymenko-Lomon O. V. Ukrayina: istoriya ta s'ohodennya. Videokurs [Ukraine: History and Modernity. Video course] (Kyiv: Feniks, 2020): 90 s. (In Ukr.).
5. Yakhnyuk T. O. Vykorystannya frahmentiv khudozhnikh videofil'miv dlya navchannya studentiv movnykh spetsial'nostey sotsiokul'turnoyi anhliys'koyi leksyky [Using Fragments of Feature Films to Teach Students of Linguistic Specialities Socio-Cultural English Vocabulary]: avtoref. dys... kand. ped. nauk: 13.00.02. (Kyiv, 2002), 20 s. (In Ukr.).